JOELIS LANGELOTTI D.
& Archiatri Sereniſſimi Holſatiæ Ducis Regentis

EPISTOLA
ad
Præcellentiſſimos
NATURÆ CURIOSOS.

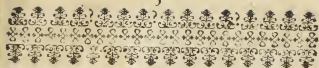
De quibusdam in Chymia prætermiſſis, quorum occaſione SECRETA haud exigui momenti proq; non-Entibus hactenus habita, candidè deteguntur & demonſtrantur.

HAMBURGI,
Apud GOTHOFREDUM Schultzen/

Proſtant & AMSTERODAMI,
Apud JOANNEM JANSSONIUM à WAESBERGE.
A. M. DC. LXXII.

Præcellentissimi Viri, Domini & Fautores Honoratissimi.

VIsis nuper, sed quod doluit, serò nimis invitatoriis vestris tanto Boni publici promovendi desiderio flagrantibus, protinus adeò affectum me immò &accensum sensi, ut nihil prius cogitandum duxerim, quàm quâ ratione & ego publicè testatum facerem, me institutum hoc vestrum omni modo probare, & velle quoque meam qualemcunque operam commodare vobis, si modò per virium tenuitatem liceat. Et commodum occurrére ex Observatis meis Chymicis quædam, quæ haud veritus sum Curiosis vestris oculis subjicere, utpote non adeò quotidiana visa mihi,

vulgoq́ue Chymicorum contrita, ſed quæ ſolertiora ingenia excitare poterunt ad majora iis tentanda, elaborandaq́ue ea Artis arcana, quæ nonniſi in pauciſſimorum hactenus notitiam venére.

Mirum utiq́ue ſemper mihi accidit, quî factum *quod præcipuæ quæq́ Operationes Chymicæ*, quas vulgò proceſſus nominam⁹, nullò hactenus in numerô fuerint, ſed potius faſtiditæ & pro falſis habitæ in occultò jacuerint, quædam quoque inter ipſa non-Entia relatæ. Et deprehendi tandem, veram iſtius cauſſam eſſe, quod ea, quæ quàm maximè oportebat *media* haud eô, quô par erat modô & tempore adhibuerint artis Cultores.

Ex iis verò tria præprimis eminere & mirandas planè uſus præſtare certâ experientiâ comperi, *Digeſtionem nempe, Fermentationem*

*tionem & *Tritum*, trita equidem vel ipsis Tyronibus nomina, quæ tamen quoad usum paucis etiam Veteranis innotuére hactenus, id quod loculentis nunc aliquot Experimentis demonstrandum mihi erit, *ut animum iis addam, qui Chymiæ dant operam, ne tam citò desinant, ubi maximè pergendum erat, nec spem hujus vel illius Processus illicò abjiciant etiamsi dubius appareat, Criticis quoque consulam ne properè nimis in incomperta parumq; intellecta censorium stylum exerceant.*

* Utor vocabulô Plinio usitatô.

Atque sic primò omnium insignem *Digestionis* usum in præparando *Sale Tartari volatili* ostendam. Hoc quanti æstimatum sit hactenus, quantâque cura curiosis quæsitum meum non est pluribus nunc recensere. Difficultates quæ mihi occurrerint, verbò complectar. Multis sanè super istâ volatilisatione Processibus incassum tentatis deveni tandem

Digestionis usus. I. In præparando *Sale Tartari volatili.*

in eam ſententiam me nunquam melius citiusve ad ſcopum perventurum, *quam ſi Salfixum Tartari compari ſuô vòlatili jungerem*, verum nec ſic ſatis benè profeci, aſcendente tantillô Salis volatilis, potiore verò parte in fundo vaſis remanente. Quamprimum verò temporis unà debitam rationem habui *longinquamq́ digeſtionem in ſubſidium vocavi*, tàm benè ſucceſſit operatio, ut primâ ſtatim vice acciperem, quod vix pluribus me cohobiis conſecuturum verebar, *Sal nempe Tartari volatile, candidisſimi coloris, relictis paucis tantum fecibus inſipidis planè terreiq́ coloris.*

Alter *Digeſtionis* uſus in parandis Sulphurum Mineraliũ Eſſentiis.

Conſimile Digeſtionis beneficium in multis aliis, præprimis verò *in Sulphurum mineralium Eſſentiis* ritè parandis expertus ſum; verùm lubet unicum nunc ſaltem de Corallis experimentũ heic loci adducere, quoniam præ

mul-

multis aliis mihi visum fuit magnam illam Digestionis vim & efficaciam omnium clarissimè ob oculos ponere. Superfuderam ante annos aliquot fragmentis Corallorum rubrorum integris Oleum inter destillata Vegetabilia, quantum mihi constat omnium blandissimum, tentaturus num eô Tincturam extrahere possem. Verùm frustra fui, conspicatus longô satis tempore nec Oleum nec Corallia vel tantillum mutari. Spe ergò boni successus abjectâ nullam amplius istius cucurbitulæ curam habui. Præteritâ verò hieme cum aliis quibusdam laboribus in furno digestionis occuparer, placuit tamdiu intermissum Corallinum laborem repetere, & cucurbitulæ isti denuò ibi locum concedere, nec sine felici successu. Vix enim exacto mense cum more solitô eam agitarem adverti fragmenta Coralli-

Inaudita hactenus *Corallorum* resolutio.

rallina paullò intenſius rubere & *molleſcere* ſine ullâ tamen Olei mutatione. Perrexi ergò eodem caloris gradu, poſtq́ue aliquot dies vidi, quod valdè miratus ſum: Corallia nempe penitus reſoluta erant in *mucilaginem rubicundisſimam*, Oleum verò adhuc dum in priſtinâ formâ ei ſupernatabat, nec tantillum Tincturæ ſuſceperat. Agitavi cucurbitulam ſatis validè & ſæpiculè, viſurus, num illud cum mucilagine Corallinâ poſſem unire, verùm nihil egi, Oleo ſemper aſcendente, & mucilagine ſubſidente. Tentavi, num Digeſtione poſſem unire, verùm nec id ſucceſſit. Coactus ergò ſeparare, quæ omnem unionem reſpuerent, depletôque Oleo, quod comperi priſtinum fermè & odorem & ſaporem referre adfudi reſtanti mucilagini Spir. Vini Tartariſatum, à quô brevi digeſtione reſolvi

ſolvi ſe paſſa eſt in rubicundiſſimam Tincturam. Et hoc duplici Experimento puto me planum feciſſe, quantum valeat neglecta hactenus longinqua DIGESTIO. Expendant quoque heic Philochimici, quanta Salium volatilium ſit actio & ἐνέργεια, ſi iis compedes injiciantur, ne tàm citò avolare queant.

Accedo nunc ad *Fermentationem*, quæ quantum utilitatis fructum in Chymia præbeat, poſſem & id quoque pluribus nunc Experimentis confirmare. Mirabilem utique fermentationem vidi in *Antimonio*, *Perlis*, *Corallits* & multis aliis, olim ſi Deo viſum fuerit, in Actis Laboratorii Gottorpienſis plenè deſcribendam, præſtabit nunc *Tartarum* noſtrum perſequi, ejusq́ue veram reſolutionem & volatiliſationem *via quoq; Fermentationis* conſeqûendam paullò accuratius edocére, Fermentationis in Chymia uſus.

quoniam tantò in desideriô est Phylo-chymicis omnibusq́ue accuratioribus Medicis. Posse verò istam Volatilisationem omnium facillimè modo dicta viâ acquiri seq. Operatio demonstrabit. Calcinentur primò *Tartari crudi* ℔ ij vel iij. prout multum Tartari fermentare animus est leviter saltem & ad aliquam tantum nigredinem, ut habeas, quô maximè opus *fermentum* Tartari fermentandi. Huic ollæ capacissimæ immisso affunde tantum aquæ, ut ad digiti latitudinem emineat, ignemq́ue primò lentum admove ut tantum intepescat, postea dimidium manipulum Tartari subtiliter pulverisati insperge, & brevi videbis bullulas quasdam surgere, & accrescere magis magisq́ue. Hoc viso perge veluti cœpisti, partitis nempe vicibus Tartari pulverem inspergendo, & sic major fermentatio

Quomodo Spir. Salis Tartari volatilis Fermentatione posit acquiri.

exci-

excitabitur, bullis exinde tam concinno ordine ſurgentibus, ac ſi ipſas uvas naturales, excepto colore conſpiceres, id quod non ſemel magna animi cum voluptate contemplatus ſum, certumq́ue inde argumentum duxi, nec crudo deeſſe *Tartaro*, quod *aliis Salibus arte præparatis* concedere cogimur. Poſſe ea priſtini ſui domicilii formam exactè præſentare. Verum accuratô heic ignis regimine opus eſt, moderato nempe, quale omnis fermentatio requirit. Cavendum quoque ne copioſiori inſperſione nimia ebullitio excitetur, & fermentatum quod ſolet, ollâ elabatur. Ceſſante fermentatione mitte omne quod ineſt ollæ in cucurbitam ferream, nam de vitreâ periculum eſt, ne rumpatur, cum ei ſæpiuſculè lintea frigidâ madefacta oporteat applicare, quô nimia Tartari fermentati ebullitio

pro-

prohibeatur, qui alias nimii caloris impatiens rapido curſu ſurſum ferri, & ipſum quoque Recipiens vas ingredi ſolet. Atque eâ quoque de cauſsâ ignis cautiſſimè regendus, lentoq́ue gradu augendus eſt, in fine tamen ſatis forti, ut Sal omne ſurſum pellatur. Et comperies quoque, ſi ritè rectèq́ue proceſſeris craſſum illum feculentumq́ue Tartarum fermentatione dictâ adeò ſubtilem volatilemq́ue reddi, ut ne tantillum Salis fixi in Capite mortuo remaneat, id quod non ſemel expertus ſum. Liquorem egreſſum, quoniam multâ aquâ fermentationis cauſsâ additâ refertus eſt, multum quoq; rectificare oportet, & quidem eò usque, usque dum ſubalbidô colore appareat, quod indicat, debitam ei quantitatem Salis volatilis ineſſe. Quanti hoc æſtimandum ſit, vel ſolius Helmontii teſtimonium ſuf-

ſufficere poterat, addere tamen in gratiam Chymiatrorum lubet, nos uſum ejus non ſolum *in affectibus Corporis internis, ſed & externis adeoq; in ipſa gangrænâ mirabilem deprehendiſſe, immò & ejus beneficiô Eſſentias quasdam paràſſe, quas fruſtra aliis menſtruis tentavimus*. Et ſic fidele illud Helmontii monitum veritati quàm maximè conſonum deprehendimus. c. 15. de Febrib. p. m. 780

Verum enim verò alius adhuc uſus Fermentationis isque ſatis illuſtris exponendus reſtat, *poſſe nempe ejus beneficiô Sulphura cruda, impura Naturæ adeò inimica omnium optimè & commodisſimè ſeparari*, id quod ſequens Opii præparatio demonſtratum dabit, quam non poſſum non de meliori notâ commendare, præbet enim *medicamentum tutum planè, & immune à vulgi dicteriis immò quoq; verè panchreſtum, mille commoda ferens, ſi quis eò dextrè uti noverit*. Alter Fermentationis uſus in ſeparando Sulphure impuro, noxiô.

Acci-

Vera Opii Essentia.

Accipe *Opii* Thebaici in particulas conscissi ℔ j. & affunde ei in cucurbita humili Succi Cydoniorum benè maturorum *recentissimi* libras x, addeq́ue Salis Tartari puri & siccissimi unciam unam, dein expone leni calori per diem unum aut alterum, usque dum bullulæ quædam appareant, quod signum est imminentis fermentationis, tunc adde istius promovendæ causâ Sacchari subtilissimè pulverisati uncias quatuor, porroq́ue eum caloris gradum observa, quem fermentatio requirit, & sic satis benè qûoque ea procedet, videbisq́ue Opium evidenter attolli & resolvi per minima: cave verò à Sulphure Narcoticô graveolenti, quod tunc solet exspirare. Videbis tunc quoque partem impuri volatilis spumosi superiora petere, partem verò magis terrestrem in fundô cucurbitæ subsidere:

dere: tandem in mediô consistet purior pars, liquor nempe rubicundus Rubini instar pellucidus, quem cautè separabis, filtrabis & debita destillatione ad mellaginem inspissabis. Hanc denuò Spiritu Vini alcolisato dissolvas, filtresperq́ue mensem digeras, ut quicquid adhuc crudi inest cœlesti illo igne maturetur, & perficiatur. Spiritu ad justam consistentiam abstractô experiere, tantæ Essentiam hanc esse virtutis & efficaciæ, ut quarta pars grani vel dimidia ad summum appropriato vehiculô seu humidum velis seu siccam, permista, intentioni sufficiat, mirandosq́ue planè usus præbeat.

TRITUS mirabilis in Chymia usus, & quidem primo in parando *vero Auro Potabili.*

Ad *Tritum* me nunc converto Pharmacopœis quidem satis usitatum, non item Chymicis, quibus Paradoxon forsan videbitur, quod eum tantis laudibus eveham, dicamq́ue eò solô mi-

randa

randa posse in Chymiâ patrari. Perfacilè verò omnem eum assensurum mihi confido, qui modò in sequentes duas, (ut multas alias nunc prætermittam) operationes oculos animumque intenderit, quarum utriusque experimentum in Laboratorio nostrô Gottorpiensi factum; præsente ipso Serenissimo Principe FRIDERICO gloriosissimæ memoriæ, Principe in omni Scibili, præprimis verò in Chymicis versatissimo. Mirum equidem & id quoque primitus nobis accidit AURUM fixissimum illud; ut Chymicorum more loquar, Corpus, TRITUS imperio se subdere, quod aliàs nec igni extremô mundi Tyrannô, nec aliis fortissimus quibusvis menstruis cedit. Cessit tamen ei, uti his oculis vidimus; verùm adhibito instrumento singulari, cui ob mirandum hunc usum *Molæ philosophicæ* nomen

Auri aliquem TRITUM Plinii temporibus usitatum fuisse patet ex L. XXXVI. cap. 26. Item L. XXXIII cap. 4.

nomen indidimus, cujusq́ue ſtru-ctuᴄam eò accuratius heic delineandam curavimus, quoniam omne hujus operationis momentum ab ea dependet.

Inſtrumenti delineatio heic in ſerenda.

Aurum itaq́; foliatum q. v. in minimas particulas conſciſſum mortario vitreo denſiſſimo vel Aureô, quale Auguſtiſſimus Daniæ Rex FRIDERICUS divæ memoriæ paullò ante obitum Burrhi ſuaſu, quam primum ei operatio hæc his in oris innotuerat, conficiendum curaverat, inditur, inq́ue eô chartâ tantum tectô, ne pulvis vel aliud quid incidere queat, noctes atque dies continuâ molæ agitatione tam diu teritur, usque dum in pulverem fuſco-ſubnigrum convertatur: Cui tritui utplurimum 14

dies insumendi sunt. Si verò quis de die saltem operari velit, integro mense opus erit. Dein pulvis hic Retortulæ non nimis profundæ sed planæ, quales Anglicanæ solent esse, immissus igne arenæ per gradus eôque tandem fortissimô pellitur, & sic stillabit paucas quidem sed rubicundissimas guttas, quæ vel per se, vel cum Spiritu Vini Tartarisato digestæ verum exhibent *Aurum Potabile* non fucatum, vel ulla aliâ peregrinâ qualitate infectum. Residuum quamvis facilè quoq; tritu poteramus resolvere, placuit tamen Aceto nostro Philosophico ex viridi æris, Sulphure & Alcoole Vini longa digestione parato extrahere & sic iterum Tincturam satis rubicundam, magnarumq́ue omninò virium accepimus. Paucissimum verò quod superfuit beneficiô Borra-

Borracis in corpus reduximus, ſed pondus ei debitum defuit.

Rudis utiq́ue primô aſpectu videtur Operatio hæc, quæq́ue multum ſaltem temporis & laboris, parum verò Artis requirit; verùm in receſſu mirabilis planè eſt, à mirabili illo Sale Aëris unico Solvente Catholicò adjuta. Sal verò illud continuô tritu attrahi multa alia experimenta circa iſtud facta me edocent, quæ Actis Laboratorii Gottorpienſis olim edendis reſervo.

Alterum TRITUS experimentum exhibebit vera & genuina *Mercurii Antimonii* præparatio: Mercurii nempe iſtius à nupero Non-Entium Scriptore tot telis impetiti, adeoq́ue inter non-Entia chymica relati. Verum condonandum Medico & Anatomico ſatisperito & meritiſſimò, Tritus certiſſimus uſus in parando Mercurio Antimonii.

 quod

quod in Chymicis non semper scopum sibi præfixum attigerit; & quæ quæso hæc est conclusio: *hunc vel illum Processum non succedere: Ergò nullum?* Criticum velle agere res omninò magni est momenti, & nonnisi in Arte diu multumque exercitatorum. Nullius verò autoritas me absterrebit quin eum publicô communicem non inanis gloriolæ ergò sed solò veritatis amore ductus Processum, quem non ipse solum præsente Clementissimo meô Principe FRIDERICO Divæ Memoriæ olim elaboravi, sed & eundem manu exercitatissimi Chymici Electoralis Saxonici Johannis Kunckelii elaborandum curavi, ne mihi soli fiderem, neve tali testimoniô destituerer, quod improvidis istis Non-Entium Censoribus pudorem incutere poterit.

At-

Atque ei fini ipsas Kunckelii literas testes certissimæ istius Operationis vobis Præcellentissimi VIRI transmittere visum est, ut misero Mercuriò eò majorem fidem faciam, nilque intermittam, quod ad ejus honorem afferendum pertinere queat.

In TRITU verò præcipua ejus Operatio consistit. Tere itaque primò Regulum Antimonii in pulverem impalpabilem. Hujus verò libræ uni adde Salis Tartari purissimi & siccissimi libras duas Salis Armoniaci uncias octo, & misce probè, dein humecta cum Urina hominis sani, & si haberi potest vinum bibentis, curaque ut mistura hæc à duobus prævalidis & lacertosis juvenibus in porphyrite per integram diem sine ulla intermissione teratur, aspergendo semper, si humidum deficiat, Urinam; postea mistu-

ram iſtam Cucurbitæ immitte, & ſuperfunde Urinæ tantum, ut tribus digitis emineat, clauſamq́ue ſicuti decet per menſem integrum lenta digeſtione fove, & quotidiè agita. Siq; interea temporis ſiccior appareat maſſa, reaffunde urinam, finitaq́ue digeſtione cum æqual. partibus vitri contuſi & calcis vivæ in globulos forma, & in umbra ſicca. Ex his ſequenti modo Mercurium elicies. Primò præſto ſit vas quoddam ferreum cucurbitæ inſtar oblongum, cui frigidam oportet infundere eamq́ue in Terram defodere. Huic ſuper impone laminam ferream multis foraminibus perviam, & ponè in eâ globulos benè ſiccatos, poſtea capitellum itidem ferreum & paullò depresſius ei adapta, ut carbones candentes commode ei imponere queas, & ſic gradum ignis per quatuor horas modera-

deratum tene, dein auge eum per totidem horas, usque ad extremum: poſtea ſine refrigeſcere, caveq́; ne vas in terrâ defoſſum prius moveas aquamq́; effundas antequam ea penitus refrixerit, alias multam Mercurii, veluti nobis primâ vice contigit, cum Sereniſſimus moræ impatiens aquam ante tempus effundendam juberet, jacturam facturus. Mercurius nempe tanta vi ignis in minimas Atomos reſolutus frigore iterum coagulari debet.

Et ſic puto me promiſſum de Mercurio Antimonii ritè exſolviſſe. Moveant nunc Critici quicquid voluerint, perſtabit tamen invicta veritas. Enimverò quem his manibus Mercurium paravi & palpavi, immò & his oculis poſt abſolutam iſtam deſtillationem in fundo vaſis currentem vidi eum ut credam Non-Ens eſſe, nemo mihi perſuadebit.

Ne quidquam quoq́ue movebor, ſi rudisſimis operatoribus hic vel ille ex præcedentibus procesſibus primâ ſtatim vice minus ex votô ſucceſſerit. Sufficiat mihi nullum me heic adduxiſſe, quem n'on meâ ipſius experientiâ tentaverim & ad finem usque modô hactenus ſatis apertè & candide (quod forſan multi mirabuntur) deſcripto elaboraverim. Cogitent verò iſti in Arte hoſpites & infelices operatores, quàm multa ante & in ipſa operatione, & quoque poſt eam ſi quis de ea certus eſſe velit ſint obſervanda. Id quod vel ex unius Tartari operatione liquidò apparebit. Non omnis nimirum Tartarus ejusdem bonitatis eſt, licuitq́ue mihi ejusdem magnam hactenus diverſitatem notare. Dein quoq; ipſa Tartari fermentatio probè curanda: ſi enim minus juſta fuerit, ille quoque per minima

haud

haud reſolvetur, neque uvæ eâ quâ debent naturali formâ præſentabuntur, nec Sal omne quod præcipuum Operis eſt, volatiliſabitur. Siq́ue forſan inter deſtillandum ignis exceſſerit, multum quoq; Salis volatilis comburetur, Spiritumq́; graveolentem inſtar communis reddet. Plura non addam ne videar leviculis inhærere. Et puto unicô hoc exemplo planum me feciſſe, *quantô circumſpectu in chymicis agendum & judicandum ſit*. Reliquum eſt, Præcellentiſſimi Viri, precari ſupremum Numen velit glorioſo huic inſtituto veſtro porrò benedicere ſingulisq́; veſtrum Neſtoreos largiri annos, unaq́; ea ſubſidia, quibus excitati ad propoſitam metam pleno curſu pertingere, gloriamq́ue communis noſtræ Patriæ GERMANIAE feliciter promovere queatis. Valete & conſtanter mihi favete.

AD vos denuò me converto, *Præcellentissimi Viri,* in vestrâ humanitate confisus vel tenue quoque *auctarium* eò libentius vos accepturos, quò magis ad præcedentia illustranda facere videtur.

Colophonem cum jam iis addidissem, ecce occurrit inter schedas meas alia *circa Auri Tritum* operatio, communicata olim ab amico quodam rerum chymicarum satis gnaro, commendataq́ue haud parum eô imprimis nomine, *quod etiam sine ignis ministerio rubicundum stillaret liquorem.* Veruntamen à me tunc temporis impetrare haud potui, ut ei fidem adhiberem, quin potius eam in medio reliqui.

Nunc verò dum in revidendis istiusmodi Operationibus versor, hanc quoque paullò accuratius expendere cœpi, dignamq́ue tandem judicavi, quam

curiosis vestris oculis exponerem, cum haud vanum mihi effectum promittere videatur.

Ut verò eò melius de eâ judicium ferre queatis, rudem ejus delineationem præmittendam duxi.

Mortarium (*a*) ex purissimô Chalybe confectum est, Corpus ei immittendum quod vicem pistilli vel Tritoris subire debet (*b*) itidem chalybeum est, debetq́ue mortariô eâ quâ delineatum est formâ respondere, nisi quod ad ejus basin tribus digitis latius & sic quoque crassius oporteat esse. (*c*) Spatiolum est, cui lamina Aurea crassitiem dimidii ducati æquans interponitur. (*d*) Manubrium est, quô Corpus istud Chalybeum *b* ad tres septimanas veluti Amicus monuit versari debet, & sic tandem *Aurum resolutum iri in liquorem Potabilem.*

Videtis, *Viri Præcellentissimi*, qualis recens hic operandi sit modus, simplex planè, nullôque artificiô constans. Num vobis se probaturus sit, scire desidero. Mihi utique, ut liberè dicam quod sentio, talis omninò videtur, neque ullum quoque dubium mihi

mihi eſt, *longè citiùs & expeditius Aurum hôc modô reſolvi poſſe*, quam ſi Mortario Aureô vel vitreo quô nos uſi ſumus immittatur, *ob Martis nempe Sulphureo-Salinam qualitatem, quæ Tritu iſtô à compedibus ſuis liberata & ad ſummum ſubtilitatis gradum evecta eò potentius in ſolidisſimam Auri compagem agit, unaq́; Sal illud Aëreum majori in copiâ attrahit, quam unquam in Mortario Aureo vel vitreô fieri poteſt.* Aſt illud ſagaciores mihi objecturos prævideo, *continuatô nempe iſto Tritu particulas chalybeas abradi, & cum Aureis permiſceri.* Nolo repugnare iis, qui ſic ſentiunt. Aſt vero velim & illud quoque ab iis perpendi, *quanta horum Sulphurum ſit cognatio, quantùm quoq; Digeſtionis beneficium, purum tandem ab impuro ſeparantis, unaq́; excitantis occultum illum ignem Martialem, genuinis Naturæ myſtis ſatis cognitum*, qui ab Alcoole Vini adjutus

jutus paucum illud immaturum satis benè ad debitam maturitatem excoquere valet.

Paucis multa num dixerim & dubio supra allato satisfecerim videatis *VIRI Præcellentissimi*. Vobis enim perspectæ sunt Naturæ Operationes. Moneo verò commodâ hac occasione iterum atq; iterum omnes eos, qui ad *Arcana artis* aspirant, velint *Naturam ducem & Magistram sequi*, *duoq; ejus præcipua media quibus ad res producendas & perficiendas utitur*, *commendata sibi habere*, *Fermentationem nempe & Digestionem*. Utriusque peramplum Usum paucis saltem præmissâ Epistola indicavi, possemque adhuc pluribus confirmare, verum puto ista hâc vice sufficere. Sufficiat Philo-Chymicis, quod magnum illum Fermentationis Usum duplici experimentô demonstraverim & præcipuè in paranda *vera Opii Essentia*,

tia, quam frustra aliâ viâ quæsiverint, nunquam nimirum *ad verum Chymiæ scopum, qui est puri ab impuro separatio, perventuri.* Considerent quoque quàm longissimè vulgaris illa præparandi Opii ratio ab istâ distet, quamq́ue exiguos planè ab hâc fructus sperare liceat, qui in illa præstantissimi sunt & omninò mirandi.

Majoris adhuc usus Digestio est, subq́ue eâ comprehensa *Maturatio*, officinis Chymicorum hactenus ignorata: Et considerent modo Philo-Chymici allatum à me in Corallis experimentum. Quis enim facilè credat, *Corpus adeò durum & lapideum solâ Digestione in lentam molliusculamq́ mucilaginem converti posse. Quis credat tantillum Tincturæ, quæ Coralliis inest, sola Digestione adeò augeri posse, ut tota eorum substantia nil nisi Tinctura appareat.* Satis ergò

ergò paucis hiſce experimentis indicaſſe puto, quod Philo-Chymici imitandum habeant. Valete, Præcellentisſimi Viri, & tenue hoc auctarium æqui boniq́ue conſulite.

FINIS.

